

Cuprins

<i>Către cititor</i>	5
Capitolul 1. Cu scîrț	13
Capitolul 2. De ce și-a distrus Stalin aviația strategică	20
Capitolul 3. Despre Ivanov	39
Capitolul 4. Despre Molotov cel rău și Litvinov cel bun	50
Capitolul 5. Prolog la Halhin-Gol	58
Capitolul 6. Despre ministerul munițiilor	71
Capitolul 7. Partidul în cizme	82
Capitolul 8. Pînă la sfîrșit	93
Capitolul 9. Varianta cea mai avantajoasă	98
Capitolul 10. Unde să construiești depozitele de muniții?	103
Capitolul 11. Un Genghis-Han înaripat	112
Capitolul 12. Incubatorul	126
Capitolul 13. Despre divizia 186 infanterie	139
Capitolul 14. Cînd s-a format divizia 112 tancuri?	150
Capitolul 15. Despre regimentele de artilerie	158
Capitolul 16. Despre înțeleptul Soviet Suprem	169
Capitolul 17. Despre mobilizarea permanentă	174
Capitolul 18. Sclavii aerului	187
Capitolul 19. Despre Pașa Anghelina și rezervele de muncă ...	196
Capitolul 20. Despre cuceririle lui octombrie	202
Capitolul 21. Despre albatrosul stalinist	216
Capitolul 22. Unde a mers Hmelnițki?	226
Capitolul 23. Echipa lui Jukov	240
Capitolul 24. Despre al treilea eșalon strategic	256
Capitolul 25. L-a crezut Stalin pe Hitler?	270
<i>Bibliografie</i>	279

Noua etapă începe o dată cu Congresul al XVIII-lea. Unii istorici occidentali îl numesc direct Congresul pregătirii de război. Este corect, numai că trebuie făcută o precizare: pregătirea de războiul „eliberator”. Oricine a răsfoit ziarul Pravda din acele zile va confirma: totul este despre război, dar nici un cuvânt nu se spune despre războiul defensiv. Chiar dacă s-a vorbit de apărare, acest lucru s-a făcut numai în sensul unei lovituri de preîntâmpinare și de mutare fulgerătoare a războiului pe teritoriul inamicului.

Trecerea de la vorbele din congres la fapte s-a făcut direct și din scurt. Structura partidului – comitetele raionale, orașenești, regionale, CC-urile republicilor sovietice – a fost structura conducerii prin stat. La începutul lui 1939, în toate unitățile structurii de partid, de la comitetele raionale până la cele de sus, s-au format secții militare. Prin secțiile militare partidul ține sub control procesul de pregătire de război. Secțiile militare dirijează și controlează procesele de acumulare a rezervelor, trecerea industriei, agriculturii și transportului în regim militar. Prin secțiile militare partidul conduce procesul extrem de complicat al pregătirii populației de război.

Partidul comunist scriștia acum din cizmele ofițerești și centiroanele de general mai ceva ca înainte. Legiuitorii modei de partid recomandau culoarea verde-cenușie, ghimnastiorcile¹, stofa de manta.

S-a accentuat pătrunderea militarilor în munca comitetelor de partid și a liderilor de partid în Armata Roșie. La vîrf, în Comitetul Central al partidului, militarilor li s-au acordat neobișnuit de multe locuri.

La începutul lui ianuarie 1939, în componența CC au intrat o droaie de lideri din armată, din flotă și industria militară. Puțin mai târziu, la începutul anului 1941, se înregistrează o nouă afluență de generali și amirali în CC. Limita dintre partid și armată se distingea cu greu: partidul conduce printr-o structură militară, generalii țin ședințe la CC-ul partidului.

1. Un fel de bluză rusească (n.t.).

La 7 mai 1939, printr-un ordin al narkom-ului de Apărare al URSS, la Academia politico-militară a RKKA a fost introdusă și răspunderea (pe lângă activitatea ei principală) privind pregătirea militară a conducătorilor de partid cu rang înalt. Pentru tovarășii membri de partid de calibru mai mic au fost organizate cursuri de pregătire militară pe lângă statele-majore ale regiunilor militare, ale armatelor, corpurilor de armată și ale diviziilor.

La 29 august 1939, Biroul Politic a luat hotărîrea: „Despre alegerea a 4.000 de comuniști pentru munca politică la RKKA”.

Tovarășii din Biroul Politic au început mobilizarea comuniștilor încă înainte ca mobilizarea să fie declarată oficial de Sovietul Suprem al URSS. Interesant: la 23 august au semnat cu Hitler *pactul de neagresiune* și ar fi fost logic ca în conformitate cu pactul nu să se desfășoare mobilizarea comuniștilor în armată, ci demobilizarea, nu să se cheme în armată mii de oameni, ci să fie lăsați la vatră...

2

Cifra de patru mii de comuniști ne lasă perplecși: doar nu sînt mulți. Totuși, dincolo de această modestă cifră se ascund evenimente cu totul înfricoșătoare. Nu vorbim aici de comuniștii de rînd! Muncitorul care a intrat de prost în partid este chemat la armată printr-un ordin de incorporare al Centrului militar. În 1939 în armată erau în jur de 180 de mii de comuniști, iar în vara lui 1941 – 560.000. Timp de doi ani în armată au fost chemați minimum 380 de mii de comuniști obișnuiți. Decizia Biroului Politic nu se referă la aceștia. Prin decizia Biroului Politic nu sînt chemați comuniștii de rînd, ci așa-numiții tovarășii cu răspundere, adică nomenclatura partidului.

Dar ce pot face în armată burduhănoșii ăștia? Ca profesie ei sînt administratori-birocrați. Merită oare să li se acorde atenție acestor tirlic-sabie? După părerea mea, merită. Ei nu sînt trimiși să lupte cu arma în mînă, ci la munca politică. Nivelul cel mai de jos la care pe atunci exista funcția de ofițer lucrător politic

era compania. Dacă patru mii de comuniști ar fi trimiși la munca de partid numai la nivelul companiilor, atunci ar urma să se formeze patru mii de noi companii. Totuși, încă din 1939 s-a făcut propunerea să se lichideze funcția de ofițer lucrător politic la nivel de companie. Această propunere a fost aprobată, iar în 1940 funcția de lucrător politic la nivel de companie a început să fie restrînsă. Funcțiile de ofițeri lucrători politici au rămas numai la nivelul batalioanelor și mai sus. Să examinăm consecințele unei asemenea restrîngerii a personalului urmărind câteva exemple.

General-colonel L.M. Sandalov descrie un detaliu mic de tot din tabloul general al mobilizării secrete a Armatei Roșii. Este vorba de o insignifiantă porțiune de la granița sovieto-germană, în apropierea căreia fac de serviciu patru batalioane de artilerie, înzestrate cu mitraliere, de câte 350-400 soldați de fiecare batalion. Se iau niște măsuri pe nesimțite și, curînd, pe această porțiune nu mai sînt patru, dar cinci batalioane, fiecare cu câte 1.500 de soldați (*VII*, 1988, nr. 11, p. 7). În această porțiune existau aproximativ 1.400-1.600 de soldați și s-a ajuns (doar prin adăugarea unui singur batalion) la 7.500.

Ca ofițeri lucrători politici erau 20 (4 la nivel de batalion și 16 la nivel de companie); s-a ajuns la 5. După reorganizarea secretă, numărul soldaților s-a mărit de cinci ori, iar numărul ofițerilor lucrători politici s-a micșorat de 4 ori, în fiecare batalion rămînînd un singur ofițer lucrător politic. Restul de 15 înseamnă economie. Aceștia pot fi folosiți acum pentru formarea a 15 noi batalioane cu un număr de 22.500 de soldați. Procesul este caracteristic pentru întreaga Armată Roșie: numărul trupelor crește brusc, iar ofițerii lucrători politici sînt eliberați cu această ocazie. Sînt folosiți imediat pentru completarea unor noi batalioane, regimente, divizii, corpuri de armată, armate.

În afară de aceasta, institutele de învățămînt politic pregătesc mii de noi lucrători politici după programe accelerate. Corpul politic superior pregătește Academia politico-militară. Dar creșterea efectivelor armatei este atît de impetuoasă că, oricum, lucrătorii politici nu ajung și atunci sînt chemați din rezervă

mii de lucrători politici pregătiți mai înainte. De exemplu, la începutul lui 1941 – 11 mii (*Istoria Marelui Război al Patriei. Călea militară a armatei 18. 1941-1945*, vol. 1, p. 461). Dar au fost chemați lucrători politici rezerviști și în ceilalți doi ani precedenți. (Cite batalioane se pot completa cu aceștia?) Se înțelege, lucrătorii politici rezerviști au fost chemați fără decizia Biroului Politic. Dar în completarea acestora Biroul Politic ia hotărârea de a trimite în armată mii de lucrători din nomenclatură. Și dacă luăm seama la toate acestea, tabloul se conturează ca fiind foarte serios.

3

Se înțelege că nomenclatura chemată în armată a fost folosită la nivel de batalion și, mai puțin probabil, la nivel de regiment. Toate acestea au însemnat o consolidare a organelor politice existente și nou create la divizii, corpuri de armată, armate, fronturi.

Dar aceasta nu este unică și nici cea mai importantă destinație a administratorilor nomenclaturişti chemați în armată. Nu este atât de prost partidul, ca să facă din ei conducători de oști. Ei aveau altă destinație: pe lângă sovietele armatelor și fronturilor se formează grupe cu destinație specială, Osnaz (*Osobogo Naznaceniia* – n.t.). Știm deja că diviziile de infanterie motorizată Osnaz ale NKVD-ului s-au înființat pentru sovietizarea noilor raioane. O divizie Osnaz NKVD poate stabili ordinea revoluționară în orice raion, dar numai administratorii profesioniști pot conduce raionul. Tocmai de aceea s-au înființat grupele cu destinație specială.

Decizia Biroului Politic de chemare în armată a 4.000 de comuniști a fost luată la 29 august 1939, iar peste 19 zile Armata Roșie a intrat în Polonia. În teritoriile poloneze „eliberate”, noua administrație comunistă a lucrat ca un mecanism perfect, făcut de mîna unui meșter talentat. Nici la „eliberarea” Estoniei, Lituaniei, Letoniei n-au fost probleme. În Finlanda au fost probleme și de aceea

n-a fost nevoie de grupe cu destinație specială formată din activiști ai partidului – mai precis, a fost nevoie, dar nu în componență deplină.

4

Nu numai tovarășii cu funcții de răspundere de la nivel raional și regional scîrție cu cizme de general. Scîrție cu cizme de general înșiși membrii Biroului Politic.

Există o excelentă fotografie: la 29 septembrie 1939, Hrușciov, în uniformă de general, dar fără grade, aflat în teritoriile poloneze „eliberate”, pe malul răsăritean al râului San, privește cealaltă parte „eliberată” de Hitler. În jurul lui Hrușciov mișună prevenitori comisarii. Funcția lui Hrușciov era aceea de membru al sovietului militar al Frontului ucrainean. Tocmai lui i se subordonau grupele cu destinație specială. Frontul era comandat de I. Tiulenev. Obligațiile lui Hrușciov: supravegherea lui Tiulenev, comandarea comisarilor din subordine, asigurarea unei vieți fericite pentru pămîntul „eliberat”. Iar în ceea ce privește malul german, Hrușciov se uită acolo vesel și fără teamă.

Generalul de armată Tiulenev își amintește ce a spus Hrușciov în acel moment istoric. A spus lucruri simple și lămuritoare: „Armata noastră este armată eliberatoare, iar acest fapt trebuie să pătrundă în conștiința fiecărui luptător și a fiecărui comandant, acest fapt trebuie să dicteze comportamentul armatei pe teritoriul polonez. Cît despre nemți... – Nichita Sergheevici miji vesel ochii – n-o să le ordonăm noi cum să se comporte. Dacă la vîrf nu vor avea destulă înțelepciune, să și-o reproșeze lor înșiși...” (*Prin trei războaie*, Moscova, Voenizdat, 1960, p. 132). Cuvintele au fost publicate în timpul vieții lui Hrușciov, cînd acesta era la putere. Hrușciov nu le-a dezmințit, iar cenzura nu s-a oprit asupra lor.

Cum s-a purtat armata eliberatoare în teritoriile poloneze putem vedea din exemplele inhumărilor în masă ale ofițerilor polonezi. Totul s-a petrecut la ordinele Partidului comunist,

„forța conducătoare și directoare de bază”, încălțată în cizme ofițerești. *Veselus Hrușciiov nu vorbește deloc de apărare la noua graniță sovieto-germand, ci despre răzbunarea viitoare împotriva fascismului: lasă-i să facă crime, judecătorii vom fi noi... Nu e nimic original în vorbele lui. E marxism-leninism-troțkism-stalinism curat.*

Nu-l voi mai cita pe Marx. Întreaga lui corespondență cu Engels este impregnată de o idee: lasă-i să săvârșească cele mai abominabile crime – cu cât mai multe, cu atât mai bine. Și Lenin a luat în brațe acest motiv: „Lasă ca burghezia să comită atrocități... Cu cât mai multe vor fi cruzimile și atrocitățile din partea lor, cu atât mai aproape va fi ziua victorioasei revoluții proletare” (*Pravda*, 22 august 1918).

Această idee marxist-leninistă a fost repetată permanent de Troțki, care n-o mai afirma în legătură cu dușmanii în general, ci concret, cu privire la fascismul german: „STATELE UNITE SOVIETICE ALE EUROPEI” este unica lozincă justă, care indică ieșirea din fărâmițarea europeană ce amenință nu numai Germania, ci și întreaga Europă în totală decădere economică și culturală. Cu cât fasciștii vor avea în ochii muncitorilor social-democrați și, în general, ai maselor truditoare înfățișarea unei forțe ofensive, iar noi a unei defensive, cu atât mai mari vor fi șansele noastre” (*Biuletten 'oppoziții*, noiembrie-decembrie 1930, nr. 17-18, p. 53).

Ideea este clară: dacă nu vom face o Europă unică și sovietică, ne așteaptă sărăcia și degenerarea – dar să-i lăsăm pe fasciști să atace primii... Aceste lucruri s-au spus înainte de venirea lui Hitler la putere și s-au spus despre fascismul german. Troțki s-a detașat de Stalin și acoliții săi, dar numai în detalii. Ideea centrală din *Spărgătorul Revoluției* este exprimată la fel de clar ca și la Lenin, ca și la Stalin.

Partidul comunist n-a încălțat degeaba cizmele în august 1939, iar peste o lună, pe malul râului San, nu intenționa să le scoată. În septembrie 1939, Hrușciiov a spus ceea ce spusese înaintea sa fondatorii. Deosebirea constă în faptul că Hrușciiov nu vorbește din liniștea cabinetului, ci de pe granița germană.